

בית נחמן

מוצאי שבת פרשת נח, ז' בחשוון תשפ"ד

נושאי השיעור:

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח" רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 21:30

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע בשידור ישיר את שיעורו של מרן שליט"א בערוץ קול ברמה. או בליקו בית נחמן: 079-9270505

א. נוסח ברכת הגשמים בחורף. ב. לפתוח רדיו בשבת כששומעים פתאום אזעקות. ג. עם ישראל הוא "מופת לדורות". ד. אברהם אבינו ע"ה. ה. מי ששוחק בדמם של יהודים - ישתחקו עצמותיו! ו. הלכות "ברך עלינו... ותן טל ומטר לברכה". ז. מה הטעם שיש נוהגים בשבת להתפלל שחרית מאוחר. ח. כשיכול לומר או פסוקי דזמרה או "נשמת כל חי" מה יאמר? ט. במה שאומרים ב"ברוך שמיא" - ולא על בר אלהי סמיכנא.

אם מותר לפתוח רדיו בשבת כששומעים אזעקות

ב. שבוע שעבר אמרתי שבזמן שיש אזעקות ויש טילים, מותר לפתוח את הרדיו בשבת לדעת מה קורה. אמרו לי: איך אפשר לפתוח בשבת? לכן אני מסביר, כשאדם נמצא באזור הדרום או הצפון במקומות שהסכנה קרובה, לפעמים אזעקה מעידה על טיל שנפל או אולי יש חדירת מחבלים, מאיפה אני יכול לדעת?! במלחמת המפרץ היה חשש לטילים כימיים ולכן לליל שבת הראשון פתחנו את הרדיו (אולי הודיעו לנו ופתחנו גל שקט), ואחרי שגמרו את ההודעות אמרו שנפל טיל בתל אביב וברוך ה' לא היה פגיעה בנפש (אולי נפלו כמה בתים, איני יודע, אבל פגיעה בנפש לא היה), אבל פתחנו, לא ידענו מה אומרים לנו. אדם צריך "להתנבא" בערב שבת שאולי יזרקו עלינו טילים ונעשה גל שקט או לא שקט? לכן מותר לעשות את זה (אם לא פתח את הרדיו מערב שבת). לפעמים חסידות יתירה מביאה חושך ואפילה. המשנה אומרת (סוטה דף מ"ט ע"ב): "בעקבות משיחא חוצפה יסגא, וחכמת סופרים תסרח". מה זה תסרח? תהיה מסריחה - בלי דעת. כולם עושים בלי דעת. (ויש גם תסרח מלשון הרחבה, כמו שכתוב (שמות כ"ו י"ג): "יהיה סרוח על צדי המשכן מזה ומזה לכסותו"). חסידות יתירה שהיא חסידות ולא חסידות.⁵

שהביאו אותו להיות רב בפראג, והיו כמה חכמים גדולים בפראג, אז עשו לו שולחן גבוה שהוא כל הזמן צריך להזדקק מהכסא, אז אמר לו חכם אחד שהיה דיין אתו: נדמה לי שהשלחן גבוה מדי בשבילך... אמר לו הרב: לא, הכסא קטן מדי בשבילי!... הנודע ביהודה תמיד יש לו תשובות ניצחות. אין כמוהו, לא מפחד, יודע לענות תשובה בחכמה. (פעם התמנה ראש עיר חדש בפראג, איפה שהיה הנודע ביהודה), ורקדו ושמחו. ככה היהודים מסכנים צריכים לעשות, והלואי שיהיה לנו שלום אתם. אז ראש העיר לחש לנוודע ביהודה, אמר לו: אתם היהודים רוקדים על כלום, על שום דבר. הנה גם כאשר עשיתם את העגל כתוב (שמות ל"ב, י"ט): "וירא את העגל ומחולות". תמיד אתם רוקדים. אמר לו: כשהעגל נעשה ראש, עושים מחולות. כלומר אתה ראש עגל, לכן עשיו לך מחולות. אבל הוא לא הבין את זה, זו הייתה בדיחה שנשארה בכתב יד מאתיים שנה עד שהבינו כוונת הנודע ביהודה). אז הנודע ביהודה גם כן עשו לו ככה, ואני לא צריך שולחן גדול ולא שלחן קטן, רק שולחן לשים עליו את הדף של השיעור והתהלים.

4. אחר כך באו המשוגעים ברדיו, והתחילו לשיר: "שרים במקהלה, בום, בום, בום...". "שרים במקהלה, בום, בום, בום...". (מי שיש לו הקלטה מחודש שבט תשנ"א עד היום - שלושים ושתיים שנה - שישמע את זה...). משוגעים! אתם חיים בנס. במקום להגיד "ברוך ה' שהטילים לא פגעו בבני אדם", אתם שרים במקהלה?... 5. למשל, היה אחד שהיה שייך להרב מאיר דוד כהנא ה' יקום דמו, והוא הציל שבויה אחת יהודיה מידי ערבים, והיא מצאה חן בעיניו ורצה לשאת אותה לאשה. שאל רב, אמר לו: אסור לך לשאת אותה לאשה. למה אסור? אם הוא היה כהן, והיא נשבתה אחרי האירוסין זה אסור. אבל הוא לא כהן, והיא בתולה שבויה, ולא ידוע בכלל אם

ברך עלינו... ותן טל ומטר לברכה

א. חזק וברוך [לר' כפיר פרטוש ואחיו ר' יהונתן הי"ו על הפיוט "ה-א-ל המוריד טל ומטר"]. השיר מתאים לליל שבעה בחשוון, כי התחלנו לומר ברך עלינו. האשכנזים כל הזמן אומרים ברך עלינו, רק שבחורף הם מוסיפים: "ותן טל ומטר לברכה", ובקיץ אומרים: "ותן ברכה".¹ אבל לכאורה בגמרא משמע כמו מנהג האשכנזים. בדרך כלל המנהגים שלנו יותר מקוריים, כי לא עברנו הרבה גלויות כמו שעברו האשכנזים, אבל בדבר הזה משמע לכאורה כמו האשכנזים. למה? כי המשנה אומרת (בברכות דף ל"ג ע"א): "ושואלים הגשמים בברכת השנים". משמע שזה אותו נוסח של ברכה, רק בחורף מוסיפים לו שאלת גשמים. ואילו הספרדים מחליפים לגמרי את הברכה, אומרים "ברך עלינו" בחורף ואומרים "ברכנו" בקיץ.² ולמה באמת אנחנו לא אומרים כל השנה כמו נוסח האשכנזים? הרב פרי חדש (סי' ק"ס"א) נותן לזה טעם. כתוב בגמרא שכאשר אתה לוקח ברכה ומוסיף בה משהו מכאן ומשהו מכאן, "אתי לאטרודי". אדם מתחיל ברכה רגילה, ופתאום הוא צריך להוסיף בה משהו, אז הוא יכול להיטרד ולהתבלבל בנוסח של הברכה. למשל, בברכת הבינונו, אם משהו ממנה בדרך וכו', אומר הבינונו. חוץ מימות הגשמים, מפני שצריך לומר שאלת טל ומטר. והגמרא מקשה (שם דף כ"ט ע"א) שיאמר: "ודשנונו בנאות ארצך - ותן טל ומטר". ואמרה הגמרה: "אתי לאטרודי". אדם יתחיל בהבינונו, ואחר כך יתבלבל בהמשך, אבל אם אתה עושה לו ברכה נפרדת הוא לא יתבלבל. מכאן למדו הספרדים לגבי ברך עלינו וברכנו, שבחורף יאמרו ברך עלינו ובקיץ יאמרו ברכנו.³

- פעם משהו ביקש ברכה מהסטייפּלר ע"ה, והייתה קשה לו השמיעה, אז היו כותבים לו. אבל הוא ביקש ממנו ברכה בשבת, מה עשה? אז הוא שלף מבית הכנסת פתק שכתוב בו "ותן ברכה", והראה לו את זה: הנה, "ותן ברכה"... אמר לו: "ברוכה והצלחה". לך מפה... 2. אמנם גם אצל האשכנזים יש עם עצירת גשמים, אומרים "עננו" ב"שמע קולנו", ושם הנוסח לקוח מברך עלינו של הספרדים. אלא ששם כתוב: "בגשמי ברכה ונזכה לחיים". מה זה ונזכה? זה לא נזכה, אלא זה "ונדבה". זה הנוסח שלנו בברך עלינו - "גשמי רצון ברכה ונדבה". הדל"ת נעשתה ז"ן, והב"ת נעשתה כ"ף, לכן נעשה "ונזכה". כבר הרגישו בזה, אמרו זה לא "ונזכה" אלא זה "ונדבה". 3. דרך אגב, אני לא צריך שולחן מיוחד על במה גבוהה, מספיק שלחן רגיל כפינה או איפה שאתם רוצים, יבוא עשרה איש או יבוא מאה איש אותו דבר. "אחד עשרה ואחד עשרה ריבוא" (ברכות דף מ"ט ע"ב). שבוע שעבר אמרתי כן מפני שהיה צד שהרב עמאר שיחיה יבוא, אבל הוא לא בא, אז לא אמרתי להם להוריד את השולחן. אבל היום אתם יודעים שהוא לא מתכוון לבוא, אין צורך. היה מעשה בנודע ביהודה

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאלה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן. ובכללם ככל חיילי ישראל היקרים המוסרים נפשם חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלקינו.

עיצוב גרפי: תא"ל 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
17:20	18:31	19:12
17:36	18:32	19:08
17:24	18:31	19:06
17:37	18:33	19:09

”כי אנשים אחים אנחנו”

ג. צריכים לדעת לפעמים החומרות היתירות מביאות לקלות. אם ברור לנו שכאן אין כלום לא צריך לפתוח. ובאמת לא פתחנו. באתי לבית הכנסת בשמחת תורה ואמרו שיש כמה עשרות הרוגים, אחר כך הביאו לנו בקידוש אוכל כיד המלך (רבי חיים ברוך מאשקלון הביא מאכלים שמעולם לא טעמנו לכבוד שמחת תורה), ואכלו ושבעו והותירו ושמחו ושרו. ואני לא יכולתי לשיר, אמרתי במצב כזה כשאני לא יודע מה קורה שם אני לא יכול לשיר. עשינו מנחה, אחרי מנחה עשינו הקפות, ואחר כך פתאום ספרו שיש כמה מאות הרוגים. ואחר כך ספרו שיש אלף ושלוש מאות הרוגים, חוץ מהשבויים והפצועים. אדם שיש לו שִׁכְלָה היה נמס לעומת השמועות האלה, וצריך לברך עליהם “ברוך דיין האמת”. ככה ההלכה (סי' רכ"ב ס"ב): השומע שמועות רעות מברך עליהם “ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם דיין האמת”. אבל אם אין לנו רגש אחד על השני, [זו בעיה. יש טפשים שאומרים]: לא, מגיע להם, הם שמאלנים. קודם כל, וכי כולם ככה? יש בהם הרבה שהם יראי שמים, הרבה מוהלים, הרבה צדיקים והרבה חזנים שהרגו אותם.⁷ וחוץ מזה, אנחנו לא נהיה אחים?! מה אכפת לנו שהשמאלנים שונאים אותנו?! אסור לעשות את זה. כל שמאלני זה יהודי! כל שמאלני זה בן אדם! כל שמאלני אנחנו חסים עליו.

אנחנו “מופת לדורות”

ד. הרי אפילו על גויים אנחנו חסים.⁸ אנחנו צריכים להיות בני אדם! הרמב"ם פסק (פ"א מהלכות גזילה ה"ב) שאסור לגזול מגוי אפילו פרוטה [מדין תורה], ומהרש"ל מקשה עליו (יש"ש ב"ק פ"י סי' כ'): הרי התורה ניתנה ליהודים ולא לגויים. מה אכפת לנו מהגוי אם תגזול אותו או לא תגזול? קושיא. בא החכם צבי (בשו"ת שלו סי' כ"ו, היה חכם גדול עם שכל ישר ונפלא) ואמר: אני מתפלל על מהרש"ל. וכי הרמב"ם דואג לגויים? הם לא דואגים לנו, הם הורגים אותנו. אבל כוונת הרמב"ם שבביל הכבוד שלנו, שהיהודים עושים מעשים טובים, שלא יפלו לשחיתות של הגויים. הם הורגים ואנחנו לא גוזלים להם. מורנו הרב רבי כלפון ע"ה כתב (ברית כהונה חו"מ מערכת הגימ"ל אות ה') שבימינו (ככה בג'ר'בא בזמנו) מי שימצא מציאה, חייב להחזיר אותה למשטרה. אסור לגזול, אסור לעשות את זה. אנחנו צריכים להיות “מופת לדורות” במידות טובות ובמעשים טובים, ולא לעשות מעשים רעים מכיון שגם הם עושים. הם עושים מעשים רעים, ואנחנו צריכים לשמור על הכבוד והאיכות שלנו. “בני אברהם יצחק ויעקב”. הגמרא אומרת בעבודה זרה (כ"ה ע"א) על ספר הישר שהוא ספר בראשית. ולמה נקרא ספר הישר? מפני שאברהם יצחק ויעקב היו ישרים. “תמות נפשי מות ישרים” (במדבר כ"ג, י'). מה זה ישרים? מעולם לא גזלו ולא הטעו גוים.

אברהם אבינו ע"ה

ה. אברהם אבינו אמר על שרה “אחותי היא” (ראה בראשית י"ב, ג'), ולקח אותה פרעה, אחר כך פרעה מעצמו נתן לו “צאן ובקר וחמורים, ועבדים ושפחות ואתונות וגמלים” (בראשית שם פס' ט"ז). אבל אברהם

לילה בליל שבת, חפרו וחפרו וחפרו, והנה בבוקר בא המופתי המטומטם הזה, “בור כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל” (תהלים ז', ט"ז)... הוא נכנס לתוך המקומות האלה ונפל, בא הטנק השני - נפל, בא השלישי - נפל. אמרו: היהודים האלה אין מי שיכול עליהם! מה הם עשו לנו? חזרו בחזרה כלעומת שבאו. מי שנפל נפל, ומי שמת מת. “ומת או נשבר או נשבה אין רואה” (שמות כ"ב ט').

7. חוץ מאשה אחת שהייתה חכמה. אמרה להם: אתם בטח רעבים, אני אתן לכם אוכל, הביאה להם עוגיות, הביאה להם קפה, הביאה להם כל מיני דברים. ובינתיים הגיעו החיילים שלנו ותפסו אותם וחסלו אותם. אבל מי יכול לעשות דבר כזה בזמן שהמוח נמצא בסכנה?! מי יכול לעשות דבר כזה?!

8. כאשר הורגים גוים בצבא, אומרים: על פי הדת שלהם הראש יהיה מופנה לדרום - למקום - אז תעשו ככה. אמרו להם: אבל זה אויב, זה נחש? אמרו: נכון, בחייו הוא היה נחש, אבל אחרי שנהרג הוא בן אדם. כיון שהוא בן אדם נתן לו על פי הדת שלו. כמו שאמרו בפרקי אבות (פ"ג משנה ח'): “נתן לו משלו”... הוא רוצה להיקבר לכיוון הדרום? שיהיה בדרום עד שילך לגיהנם... מה נעשה לו? ככה זה.

מהחומרות האלה בסוף מגיעים לידי קולות, כל מי שמחמיר שלא כדין בא בסוף לידי קולות. ספרו פעם לחזון איש שיש איזה בית חולים (אולי שערי צדק, ואולי בית חולים אחר) שכל האחיות שמה כולן “חסידות”, “חסידה ברושים ביתה” (תהלים ק"ד, י"ז)... כאשר מודדים חום לחולה, אז אומרים למישהו: תזכור כמה חום יש לו, שלושים ושמונה נקודה שתיים. אחר כך לחולה אחר יש שלושים ושמונה נקודה חמש, זה זוכר זה זוכר זה זוכר. ובמוצאי שבת שכחנו... אומרים בערך. שאלו: מה נעשה? נעשה סימן? אמר להם החזון איש: זו “עם ארצות”, זו טפשות, זו סכלות, זו חומרה יתירה ואין בה ממש. צריכים לכתוב. אין מה לעשות. כשיש סכנה צריכים לכתוב. לכן כאן כשיש סכנה, אתה שומע אזעקה ביום שמחת תורה בשש וחצי בבוקר, והיא נמשכת נמשכת ונמשכת, אתה לא יודע מה קורה, אפשר לפתוח את הרדיו. אני לא פתחתי, ולא אמרתי לפתוח, רק אמרתי שמותר לפתוח. במדה ואתם שומעים אזעקה, מותר לפתוח. הנה הערב אמרו שהיו כמה טילים שירדו היום בשבת, אבל השתיקו אותם וברוך ה' לא נפגע אף אחד. אנחנו חיים בנס, אנחנו יושבים בנס, אנחנו מוקפים אויבים מבית ומחוץ, וגם מבפנים יש אנשים ששונאים אחד את השני, שונאים יהודים, אבל עם החמאס נעשים ידידים. הם לא יהיו ידידים שלכם, הם לא יתיידדו אתכם, למרות שאתם תחניפו להם, הם שונאים. תחניפו והם שונאים, תחניפו והם קורעים את הגב של “שונאי ישראל”. אנחנו צריכים לדעת שיש לנו עסק עם שונאים, ואין לנו לאן לברוח. בכל העולם כולו יהודים בסכנה. כשיש מחבלים מהסוג הזה, אתה חושש שמא המחבלים יגיעו אליך הביתה, אתה צריך לשמור, לכן אתה צריך לפתוח רדיו ולעשות הכל. אם הפתיחה של הרדיו לא תועיל, אל תפתח. אבל מי אמר שלא תועיל? אולי אם נדע נברח.⁶

פגעו בה, ואפילו פגעו בה אז היא אנוסה. למה אתה מחמיר עליו? יהושע בן נון לקח את רחב שלא היתה בסדר ונולדו ממנה שמונה נביאים (מגילה דף י"ד ע"ב). ויש את אותו תלמיד במנחות (דף מ"ד ע"א) שמעו שיש אשה מרשעת רומאית שלוקחת בשכרה הרבה מאד כסף. הלך אליה על מנת לעשות אתה עבירה, ופתאום הציציות שלו הכו על פניו, אז הוא פירש ממנה. אמרה לו: מה יש? למה עזרת? אמר לה: העבודה. שלא ראיתי יפה כמותך בחיים, אבל ה' ציוה אותנו במצות ציצית, עכשיו באו הציציות האלה ונדמו עלי כארבעה עדים: תיזהר, אם תעשה ככה תקבל גיהנם! אמרה לו: אם ככה אני רוצה להתגיר. הלכה לרבי חייא ואמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גירות. אמר לה: למת? יש לך איזה תלמיד שאת חושקת בו? סיפרה לו כל המאורע. אמרה לו: רציית להמשיך בדרך החושך והאפילה, אבל פתאום קבלתי הארה מלמעלה, איך אותו בחור באו ציציות ולמדו אותו לקח, אז אני רוצה להיות גירות. אז הוא אמר לה: בסדר, תתגיירי. “זכה במקרח”. אמר לבחור: היא מותרת לך מן השמים, זו האשה. הוא לא אמר אחרי הכל היא רומאית, היא נוצרית, לא אמר ככה, “זכה במקרח”. וכאן היא שבויה, וזה שרצה לשאת אותה הוא לא כהן, מה אתם ממריים עליו? מה החומרות האלה?! מאיפה הבאתם חומרות כאלה?!

6. היה מעשה בזמן השואה בבחור אחד שריה חרדי, והוא ראה שהנאצים מתקרבים ומתקרבים. אז הוא הלך ליעריה שלו, ואמר לראש העיר: תשמע, הנאצים עומדים להגיע, תברחו מהעיר. אמר לו: אתה ציוני, אתה מפחד מהנאצים, אתה ציוני. אנחנו הבטיחו לנו רבותינו, נשמתם בגנזי מרומים, (ככה אומרים האשכנזים - נב"מ), ששום דבר רע לא יהיה. בסוף באו הנאצים והשמידו את כולם. נשאר רק אותו בחור ואמר: אני הזהרתי אתכם, למה אתם ככה? אי אפשר להבין. היה מעשה ברב גורן לפני קום המדינה, (הרב גורן יש לו כמה זכויות. כמו שיש לו טעויות יש לו גם זכויות. מה הזכויות? אמרו לו שכל אלה שעובדים בצנחנים כולם אוכלים טרף. שאל את הצבא: למה הם לא אוכלים כשר? אמרו לו: מפני שאין בהם דתי אחד. אם יהיה דתי אחד, בגללו נעשה אוכל כשר. אמר להם: ואם אני אהיה צנחן, יתנו לנו אוכל כשר? אמרו לו: כן, בטח, תאכל כשר וכולם יאכלו כשר בזכותך. אמר: אני הראשון. אני מתנדב לזה! והיה צנחן, בצמיחה הראשונה שבר את הרגל. אבל בזכותו כולם אוכלים כשר), שהמופתי הערבי רצה להיכנס בליל שבת לירושלים עם הטנקים שלו, ולהשמיד להרוג ולאבד את כל וכו'. אז הרב גורן אמר להם: בואו הערב נעשה להם חפירות, הם יבואו ויפלו בחפירות. אמרו לו: אבל בליל שבת אסור לעשות את זה. אמר להם: זה פיקוח נפש. אמרו לו: בוא תלך לרבנים שלנו שיפסקו אם מותר לעשות את זה או לא. אז הוא דיבר עם הרבנים החרדים, אמר להם: מותר או לא? אמרו לו: אם יש פיקוח נפש מותר, אבל למה לא אמרת לנו לפני כן? אמר להם: לא ידעתי, רק ביום ששי אחרי הצהריים המופתי אמר שיעשה את זה. איך נוכל לשבת בשקט? אמרו לו: לא נוכל לכתוב לך שמותר, (יש חרדים שחרדים ומתחרדי השני... למה התרת? למה אמרת? למה עשית? מה נעשה?!), תאמר להם שזה מותר, ותאמר להם שגם הרבנים החרדים מותרים, והם יעשו. וככה היה. אמר להם: כולם: זו סכנת נפשות, ברת עם הרב פלוני והרב פלוני והרב פלוני ואמרו לי שמותר. הם לא רוצים לכתוב, אבל אמרו לי שמותר. על אחריותי! אלפיים וחמש מאות חרדים התגיירו באותו

ומי שטעה ואמר "ברכנו", צריך לחזור. ומי שמסופק, כל שלושים יום - עד ז' בכסלו - צריך לחזור, כי מסתמא אמר כרגיל "ברכנו". אבל למי שמסופק יש תקנה במקום שיברך כמה ברכות לבטלה במשך החודש, שיאמר תשעים פעם "רופא חולי עמו ישראל - ברך עלינו". עשינו את זה הערב מיד אחרי ערבית, ואמרנו תשעים פעם. ולפי החתם סופר (ח"א חאו"ח סי' כ) עדיף לומר מאה ואחת פעמים. למה? כי מאה ואחד זו סגולה לזיכרון. הגמרא בחגיגה (דף ט' ע"ב) אומרת על הפסוק (מלאכי ג', י"ח): "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע, בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו". והגמרא מקשה, הרי "צדיק" זה "עובד אלוקים", ו"אשר לא עבדו" זה "רשע", א"כ למה כפלנו "בין צדיק לרשע, בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו"? ועונה הגמרא "תרוייהו צדיקים ונינהו", גם "אשר לא עבדו" הוא "צדיק". א"כ למה הוא נקרא "לא עבדו"? כי אינו דומה מי ששונה פָּרְקוּ מאה פעמים לשונה פָּרְקוּ מאה ואחת.

"שכח" פחות (-) 101 = "זכר"

ח. והסבירו בשם הכלי יקר (דברים ד', ט'), שלכל אדם יש שכחה. האדם נברא עם שכחה, מה הוא יעשה כדי להתגבר עליה? ישנן מאה ואחת פעמים, כי מה ההבדל בחשבון בין "זכר" (227) ל"שכח" (328)? מאה ואחד. כאשר אתה משנן פעם ראשונה, אתה מוריד אחד מ"שכח", ונעשה שכ"ז. וכשאתה משנן שוב, אתה מוריד עוד אחד, ונעשה שכ"ו, וכך יורד אחד ועוד אחד. ועד שתגיע למנין "זכר" (227), אתה צריך לחזור מאה ואחת פעם, וכך תוריד את כל השכחה.¹⁰

9. לא ראיתי דברי הכלי יקר בפנים. המחבר הוא רבי אפרים לונשיץ תלמידו של מהר"ל מפראג. מהר"ל היה גאון, ובקי בכל החכמות ובכל המדעים, והיה פוסק. והוא הראשון שגילה תשובה לקושיית רבנו תם (בשבת דף ל"ה ע"א ד"ה תרי) איך אפשר לומר שמן צאת הכוכבים הוא "תלתא רבעי מיל" (שבת דף ל"ד ע"ב), והרי במקום אחר (פסחים דף צ"ד ע"א) הגמרא אומרת שזה ארבעה מילין? ואת התשובה הנכונה ביותר אמר אותה הגר"א (סי' רס"א סי"ב), וכבר לפניו אמר אותה מהר"ל מפראג (בגור אריה בשבת שם, כך מובא במשנה ברורה סימן רס"א סי' בביא"ל), שלעולם הזמן של צאת הכוכבים זה תלתא רבעי מיל - שמונה עשרה דקות מהשקיעה, שאז כבר יוצאים שלושה כוכבים. אבל יש עוד צאת הכוכבים מאוחר יותר, שיוצאים כל הכוכבים, וזה רק כעבור לפחות שבעים ושתיים דקות מהשקיעה. זה תירוץ מהר"ל מפראג. זה מוח מיוחד שעונה על השאלה בפשטות כזאת ובבהירות כזאת. מהר"ל מפראג לא רק שעשה את הגולם, אלא הוא היה רבו של תוספות יום טוב ושל הכלי יקר.

10. אני מכיר בחור אחד שהיה אתנו בדרום אפריקה (בשנת תשנ"א) ושם זה "עולם הפוך", בדרך כלל הנהגה יושב ברכב בצד שמאל, והנוסעים בצד ימין. אבל שם זה לא כך, אלא הנהגה בצד ימין. אתה רואה אוטו שהנהגה יושב בצד ימין ואתה חושב שזה אוטו בלי נהג... איפה הנהג? אין נהג! אבל אותו אחד שיושב מימין זה הנהג. שם הימין שמאל והשמאל ימין. (אומרים שיש גם מקומות באמריקה שזה ככה, איני יודע, בכל אופן בדרום אפריקה כך נהוג.) והוא אמר: עכשיו יש לי בעיה גדולה מאד, כי אני נוהג ואיני יודע לאן לפנות, מינה או שמאלה? מה עשה? סובב את ראשו מימנה ושמאלה, וכל מה שבמימין העביר אותו לשמאל ומה שבשמאל העביר לימין... ולא עשה שום טעות אלא הלך בדרך נכונה - "נוכח ה' דרככם אשר תלכו בה" (שופטים י"ח, ו). אז יש אנשים כאלה. אבל רוב העולם לא ככה. היה חכם אחד דיין בירושלים, שמו רבי שלום מזרחי, ונפטר בן 70 פלוס, ואמרו עליו שמעולם לא טעה, לא שכח "עלה ויבוא", ולא שכח "ברכנו", ולא שכח "ברכנו", שום דבר לא שכח. יש אנשים כאלה אבל רוב העולם לא כך, אלא התרגלו לומר "ברכנו", ולפעמים טועים. אמנם הוא מתפלל בכוונות, אבל גם מי שמתפלל בכוונות יכול לטעות. היה חכם אחד בגר"א שהיה כותב תפלין בכוונות, והיו מהדרין לקנות ממנו תפלין. והיה יהודי אחד שלקח ממנו תפלין בגיל שלוש עשרה, ואחרי שבעים שנה לקח את התפלין לבדיקה אצל הסופר, והסופר בדק אותם במחשב ומצא שחסרה שם מלה שלמה! כתוב: "למדתם אותם את בניכם לדבר בם", והוא כתב רק "למדתם אותם את לדבר בם", ודילג על מילה "בניכם". והייתה לו ילדה חולה שהייתה את השמות ריקים ואני לא כותב אותם, לא להאמין לקבלה שאנשים עושים. תאמר לו: תן לי פטש, או שיעשה על פי הקבלה ותבדוק אחריו שלא יעשה טעות. היה אחד שהיה כותב מזוזות ותפלין, וכל פעם היו בעיות בביתו. פנו לאדמו"ר מליובאוויטש והוא אמר: תבדוק את המזוזות ותפלין. אמרו לו שהם מהוודרים מאד, אמר להם שוב פעם: תבדוק. ושוב פעם אמר להם ככה. בסוף הגיעו התפלין שלו לרב וואזנר ע"ה ובדק וראה שכל פעם שיש שם הוי"ה זה מבריק באופן מיוחד, קרא לסופר ושאל אותו: תגיד לי, למה שם הוי"ה מבריק יותר, ואחרי שם הוי"ה הכתב פחות מבריק? אמר לו: אני משאיר את השמות ריקים ואני לא כותב אותם, עד שאגמור את התפלין. ואחר כך אני הולך למקוה וטובל וכותב את כל השמות. אמר לו: אוי ואבוי לך! למה אתה עושה את זה? אמר לו: כי הרב האר"י כתב ספר תורה, וצויה על הסופר שלא יכתוב את השמות. הסופר יכתוב בלי שמות, והרב האר"י ילך לטבול וימלא את השמות. אמר לו: "חמור תמורתים" (שופטים ט"ו, ט"ז), זה בספר תורה שאין בו דין "שלא כסדרן" אבל אתה כותב תפלין ומזוזות, ואם אתה כותב אותם שלא כסדרן

לא אמר לו: תביא לי כסף. אתה לוקח את אחותי? תשלם כסף. לא אמר לו. ואברהם הרויח מזה, היה הולך מעיר לעיר ממדינה למדינה בזמן הרעב ואין לו מה לשלם, והיה אומר להם: תרשמו לי חוב. אחרי שהגיע למצרים וקיבל הרבה כסף, בחזרה פרע הקפותיו. את כל החובות שיש לו שילם אותם. כשאחר כך בא אליו מלך סדום ואמר לו (בראשית י"ד, כ"א): "תן לי הנפש והרכוש קח לך". אמר לו אברהם: מה פתאום! קח את הנפש וקח את הרכוש, קח את הכל כי כבר יש לי כסף, שילמתי את החובות. אני לא צריך יותר כסף. ממלך סדום ועמורה שהם רעים וחטאים וכל ממונם גזל, אני אקח כסף? לא! "הרימותי ידי אל ה' - אל עליון קונה שמים וארץ, אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי את אברם" (שם פס' כ"ב-כ"ג), הקב"ה הבטיח להעשיר אותי ואני לא צריך את הכסף הבזוי שלך, "כסף נמאס" (ירמיה ו', ל), אני לא צריך אותו. ככה היה אברהם אבינו, וכולנו צריכים ללמוד ממנו: זה אבא שלנו הקדמון. הרמב"ם נולד לו בן אחד, והוא קרא לו אברהם. כל כך שמח בשם הזה, אמר (באגרותיו): זה אבי המאמינים, זה האיתן - "איתן האזרחי" (תהלים פ"ט, א'). אשרי שזכיתי להוליד בן, ולקרוא את שמו אברהם. ככה היו הדורות הקדמונים, לקרוא בן בשם אברהם זה דבר גדול מאד. פעם העיתון הכי נפוץ באמריקה - "ניו יורק טיימס" שבוע אחד "השתגע", בעמוד הראשון כולו כתב מאמר על אברהם אבינו. מה לך ולאברהם אבינו? ארבעת אלפים שנה בינך ובינו? אבל הם כותבים איך האדם הזה היה מיוחד במינו, היה בעל מסירות נפש, היה חכם, היה פיקח, עשה ברית מילה לעצמו בגיל תשעים ותשע! יש אדם כזה בעולם! אין אדם כזה בעולם. ואברהם אבינו ידע שאין סוף לכוכבים. בזמן הרמב"ם עדיין חשבו שיש מספר לכוכבים. הרמב"ם כותב שמספר הכוכבים בשמים אלף עשרים ושתיים, ורבי חיים ויטאל בספרו "ספר התכונה" אומר איך החלוקה שלהם, כאן יש ככה וכאן יש ככה, אלף עשרים ושתיים (אולי אלף תשעים). אבל באמת יש מליארדים, ולא ידעו. והתורה אומרת שה' אמר לאברהם (בראשית ט"ו, ה'): "וספור הכוכבים את תוכל לספור אותם". אתה יכול לספור אותם?! אתה לא יכול. "כה יהיה זרעך". וכי הובטח לאברהם אבינו שיהיו לו אלף עשרים ושנים בנים?! לא! "כה יהיה זרעך" - שיתפזר בעולם כולו. זרעו של אברהם מפוזר בעולם כולו, רק שלא יודעים איפה הם.

מי ששוחק בדמם של יהודים - ישתקו עצמותיו!

1. אבל גייע הזמן שכל אחד שהוא מזרע אברהם יבוא ויזדהה: "אני מזרעו של אברהם". תפתחו ספרי יוחסין שלי ותדעו שאני יהודי. זו גאווה לומר שאני יהודי. והחמאס הזה יפול ויפול וישחק. לא ישאר ממנו כלום. ישחת בת"ו, וישחט בטי"ת. כמו שהם שוחטים את הילדים שלנו, הקב"ה ישחוט אותם. יעביר אותם על חרב חדה. הם וכל הדומים להם. אם באיראן ואם בחיזבאללה. אתה יודעים מה זה חיזבאללה? מלשון זבל, הרבה זבל יש להם... ויש להם פירוש לחיזבאללה ש"חיזב" בערבית זה "ברית". ו"א-ללה" זה ה' - ברית ה'. אתם ברית ה'? אתם כרתם ברית עם ה'?! אתם חושבים שהקב"ה רוצה להשמיד את העם שלו?! הוא לא רוצה להשמיד. אתם רשעים! אתם ארורים! אתם בזויים שבאומות! לא לפחד מהם, לומר להם: אתם תיפלו, תיפלו ועוד תיפלו! יש מסורת לערבים מאבותיהם, שתחילת ארץ ישראל ליהודים, וסופה ליהודים. כך היו אומרים בחוץ לארץ: "אוולהא לילכוים ואכרתהא לילכוים" - ההתחלה שלה בשבילכם והסוף שלה בשבילכם. ולבינתים: "יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו" (שמואל ב' ב', י"ד). אבל כל מי ששוחק בדמם של יהודים - ישתקו! ישתקו עצמותיו! הקב"ה ישלם להם כרוע מעלליהם! אמרו שיש שתי שביות אמריקאיות שהחזירו אותן. "תודה רבה"... יש לכם מאות שבויים והחזרתם שתיים אמריקאיות?!

"רופא חולי עמו ישראל - ברך עלינו"

2. אז נזכור את הדברים. מהערב הזה מתחילים לומר "ברך עלינו".

להיכן חוזרים?

ט. וכאשר טועים צריכים לבדוק לאיפה הגעת. אם הגעת סמוך ל"מברך השנים" ועוד לא אמרת "ברוך אתה ה'" **תחזור ל"ברך עלינו"**. ואם אמרת "ברוך אתה ה'", **תגיד "למדני חוקיך" ותחזור**. ואם אמרת "מברך השנים" יש לך תקנה **שתאמר לפני "תקע" - "ותן טל ומטר לברכה"**. ואם התחלת "תקע" - נגמר! לא תוכל לתקן, איך תתקן? אמרת "תקע", כבר תקעת בשופר... אבל יש לך תיקון **כשתגיע ל"שמע קולנו" תאמר שם: "חננו ועננו ושמע תפלתנו - ותן טל ומטר לברכה"**, ואם אמרת "ברוך אתה ה'", ולא אמרת "שומע תפלה", **תאמר "למדני חוקיך" ותחזור ל"שמע קולנו"**. ואם אמרת "שומע תפלה", **תגיד שם "ותן טל ומטר לברכה"**. ואם אמרת "רצה", **תחזור ל"ברך עלינו"**. ואם המשכת את כל התפלה, **תחזור ל"ה' שפתי"**, וכל התפלה כולה הלכה לאיבוד! שמונה עשרה ברכות, שמונה עשרה אזכרות, כולם הלכו לאיבוד. וכל הפרטים האלה כתובים בסידור שלנו. חלק כתובים בשלחן ערוך וחלק כתובים במקומות אחרים, פעם כתבתי תשובה על זה (עיין בשו"ת בית נאמן ח"א חאו"ס סי' י"ז). אבל הכי טוב לשנן הערב מאה ואחת פעמים (אנחנו עשינו תשעים כמו שכתוב במרן (סי' קי"ד ס"ט) לומר תשעים פעם "רופא חולי עמו ישראל ברך עלינו") ואז הדבר נכנס לך בראש ולא תשכח אותו, עד שתגיע לפסח בעזרת ה' ואז תגיד "ברכנו".

טעם שמאחרים להתפלל שחרית של שבת

י. הרמ"א כותב (סי' רפ"א ס"א) שביום שבת בבוקר מאחרים לבוא לבית הכנסת מבחול. למה? כי בתמיד של שחר נאמר "בבוקר" (במדבר כ"ח, ד'), ובשל שבת נאמר (שם פס' ט'): **"וביום השבת" ולא כתוב "בבוקר"**. והמפרשים שואלים, הרי מה שכתוב "וביום השבת שני כבשים בני זה פסול. לא רק בלי הידור, אלא זה פסול לגמרי! תגנונו את הכל! ההברקה הזאת נתנה לרב ואזנר ע"ה לשים לב שזה תפלין ומזוזות פסולים. לפעמים בני אדם חושבים שהם עושים מצוה גדולה, בשעה שהם עושים עברה גדולה. **לכן צריך לשמוע למה שההלכה אומרת, הלהכה אומרת מותר או אומרת אסור, תעשה ככה. ויש פוסקי הלכות שאפשר לסמוך עליהם בכל התורה כולה.**

שנה תמימים ושני עשרונים סולת למנחה בלולה בשמן ונסכו", זה נאמר על קרבן מוסף, ואילו בקרבן התמיד זה כרגיל "בבוקר" כמו כל יום. איפה ראת שביום השבת מאחרים את קרבן התמיד? מוסף אין הכי נמי, ודאי שמאחרים, כי זה אחרי קריאת התורה, וממילא מאחרים, אבל מה הראיה לשחרית? זו קושיא עצומה. והתשובה היא שכוונת הרמ"א לא על "וביום השבת", אלא על מה שכתוב בהמשך (שם פס' י'): **"עולת שבת בשבתו על עולת התמיד ונסכה"**, ושם לא נאמר "עולת הבוקר". הרי אחר כך בפסוקים של פסח כתוב: "מלבד **עולת הבוקר** אשר לעולת התמיד, תעשו את אלה" (שם כ"ג), משמע שקרבן התמיד נקרא "עולת הבוקר", ועל השבת התורה לא אמרה "עולת הבוקר" אלא "עולת התמיד" - "על עולת התמיד ונסכה". ולמה היא אמרה ככה? ללמדנו שבשבת בבוקר אפשר לאחר מעט. **לכן בחול אנחנו משתדלים להתפלל בהנץ, ואילו בשבת אנחנו מתפללים בשעה שמונה שזה עדיין בתוך זמן קריאת שמע**. קשה לקום מוקדם בשבת, ובמיוחד אנשים שמאריכים בסעודת ליל שבת וקוראים פרקי משניות, ושירים עם הילדים. **מי שעושה את סעודת שבת מהר מהר והולך, הוא מפסיד אחר כך**¹¹.

11. **הרב שך ע"ה** היה אומר: אני הייתי גומר את הסעודה של שבת, והולך לבית הכנסת ללמוד, ויצא לו בן שהוא לא תלמיד חכם. הבן שלו היה דוקטור - ד"ר שך, מה יגידו העולם? אבל זה מה שיש. לעומת זה היה לו שכן שבליל שבת היה שר עם הילדים והנכדים שלו, והיה מספר להם סיפורים של הבעל שם טוב, וכל אחד ואחד היה מספר, וכך טעמו טעם שבת. [ובניו יצאו תלמידי חכמים]. מי שיטעם טעם שבת, הוא שומר עליה וזוכר ששבת היא דבר טוב. השנה השופטים רצו לבטל הקפות שניות, אמר לי עורך דין אחד (שמו אפרים דמרי): מה נגיד להם? הם אומרים בגלל שפעם אחת לא שמעתם בקול ראש העיר חולדאי ועשיתם הפרדה בין נשים לאנשים, לא יהיה לכם הקפות שניות! מה נגיד להם? חשבתי וחשבתי ואמרתי לו: תשמע, תגיד להם, שכאשר הם היו צעירים, ראו הקפות שניות. **היה הרב יצחק ידידיה פרנקל ע"ה**, הרב הראשי לתל אביב, והוא רצה לעשות הקפות שניות. אמרו לו: כאן זה תל אביב, אין כאן הקפות רק "התקפות"... אין לנו שום הקפות. אמר להם: אנחנו נעשה הקפות! במוצאי החג לקח את המניין שלו ואמר להם בואו נשיר, לקחו ספרי תורה ושרו ורקדו. ובני אדם בתל אביב ראו את זה ואמרו: כמה זה יפה, ככה באירופה לפני השואה עשו הקפות, בואו

חרב הברזל האמיתית

מעֵתָהּ בִּשְׁנֵי סִימָנֵי אֵלוֹ (תכלת ולבן שבציצית)
יִי יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע, יִשְׁמַר אֶת זַמְּשֶׁךָ.
ספר הבהיר

בזכות הציצית האויבים כלים, שנאמר "לאחוז בכנפות הארץ, וינערו רשעים ממנה", בזכות על ארבע כנפות.
(משנת רבי אליעזר, יד)

מתחזקים במצוות התכלת

להצלחת המערכה ולסיומה בס"ד!

האזינו להנחמות: 0799-1000-65
זמנינו: www.uzchartem.com
צרו קשר: Uzchartem613@gmail.com

זוהר - זכרון - זמנים

הלכות בתמונות

הספר שכבש את כל שכבות הציבור וקנים עם נערים

ספר יחיד כמותו הידור מסו

2 כרכים עם ספר און ספר יחיד
הכיס - 3-אנא תביטו בבעניית הירידת מיד מיד
הלא שופים נין כפרים

ידי עם אחר מלים ליל הירידת העסקות רב
לשו מיד יום הירידת ליל רבני ירי
על מיד היירידת עירי, עירי מסים טעם היירידת
בכנסת חלק מירידת על קירית עם מירידת היירידת

ניתן להשיג בטל: 052-7684989

ומגדל חננאל עד

"יקבי המלך"

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

ערך הרה"ג ר' יוסף חיים נחום הלוי שליט"א

השגחה על ידי אמונה

מתוך הספר החדש "שמחת התורה" על חומש בראשית

והאמן בה' ויחשבה לו צדקה (בראשית ט"ו, ו')

בדיקה מרגיעה

את האמונה המחלטת לומדים ומאברהם אבינו ע"ה. הוא למד את עם ישראל להאמין, ולא רק את עם ישראל אלא את כל העולם כולו. בן אדם שמאמין הוא רגוע, הוא מקבל ישועות, כמה גדול כח האמונה, אם אדם מתבונן הוא רואה במוחש את חסדי ה'!

לפני כמה זמן בתי היתה בחדש תשיעי להריון, ושבוע וחצי לפני תאריך הלידה הלכה לעשות בדיקת אולטרה-סאונד. האחות פהרגלה בצעה את הבדיקה, ופתאום נבהלה, מה קרה? היו הרבה מי שפיר, וזה מעיד חלילה על מום בלב או בעיה אחרת בכליות, וזה מסכן מאד. מה עושים עכשו? אמרו להם שצריך לעשות בדיקה, אבל את התשובה יגלו רק בעוד ארבע שבועות. הבעיה היתה שעד אז כבר יגיע זמן הלידה.

הם לא ידעו מה לעשות, ולכן הלכו להתיעץ עם תלמיד חכם שמבין ברפואה - הרב יגאל שפרן שליט"א, שמשמש כפוסק ברבנות הראשית לענייני רפואה והלכה. החתן העביר את הדברים לרב, וענה לו הרב: "תשמע, יש פרופסור מפרסם בשם שמחה יגן בבית החולים הדסה הר הצופים, והוא ממחה בתחום הזה, תזמינו אצלו תור ונראה מה הוא אומר". התקשרו אליו להזמין תור, אבל זה לא היה פשוט. המזכירה ענתה להם: "אתם חושבים שזה מהיום להיום?! צריך להמתין חדש ואפילו חדשים בשביל להגיע אליו, הוא מאד מפרסם ומקל העולם באים אליו, אין עכשו תור פנוי תנסו פעם אחרת". הם לא וותרו והתקשרו עוד הפעם, ובסיעתא דשמיא הפעם התשובה היתה אחרת. המזכירה ענתה ואמרה: "אני לא יודעת מה הזכות שלכם, אבל משמים היה מישוהו עם תור לעוד יומים, ובטל ברגע האחרון, אני רושמת לכם את התור הזה". לאחר יומים באו אליו, והפתעו כאשר ראו לפנייהם יהודי שומר תורה ומצוות וקובע עתים לתורה. עשה הפרופסור

בדיקה והרגיע אותם: "תראו, אני לא רואה שום בעיה, כנראה טעו באבחון, הכל בסדר, הלידה תהיה בעזרת ה' תקינה, תקיני רגועים".

ותקש בלדתה...

הם המתינו בסבלנות, הגיעה עת הלידה, והאשה באה ללדת בבית החולים מעיני הישועה. לפני הלידה האחות בדיקה אותה, ומיד אמרה לזוג בלחץ: "מי השפיר קרבים, זו סכנה! אולי יש מום בלב חלילה או בעיה בכליות!". אמרה לה בתי: "אמרו לנו את זה, אבל הרופא הממחה אמר שהכל בסדר". האחות עדין היתה לחוצה: "אני לא יודעת מי אמר לכם שהכל בסדר, עכשו אני רואה הפוך!". הזמינה רופא בכיר, הרופא הגיע וגם הוא אמר: "תשמעו, יש פה סכנה גדולה מאד, אין לנו את הכלים לטיפול בדברים כאלה, אחרי הלידה צריך לחבר אותו למכשיר מיוחד שיטפל בלב, צריך לראות מה עושים". אמרו הזוג: "אנחנו לא עושים דבר בלי לשאל רב". התקשרו לרב, הרב לא ענה, וכל שניה היתה נראית כמו נצח.

חתני היה צריך להבחן באותו השבוע על שני מבחנים ברבנות הראשית יום אחרי יום בשביל כשר לרבנות עיר, ובתוספת הלידה הוא היה לחוץ מאד. אמר לו אביו: "היצר הרע מנסה לבלבל אותך עם כל מיני חששות כדי שלא תלמד, אבל אני אומר לך שתלך ותלמד בבית המדרש של בית החולים את הלמודים שאתה צריך, וה' יסדר את העניינים. אנחנו נתפלל כאן ואתה תלמד את הלמוד שלך להצלחת האשה והלידה". וכך עשה.

בינתיים בבית החולים ראו שמתעכבים מלתת תשובה, והחליטו להזעיק את מנהל המחלקה. מנהל המחלקה בדיק, וגם הוא אמר כמו כלם: "באמת יש כאן בעיה לא פשוטה בכלל". אמרו לו: "אבל פרופסור יגן מבית החולים הדסה הר הצופים הסתכל ובדיק ואמר שאין בעיה, והנה חוות הדעת שלו בזה". התבונן מנהל המחלקה, חשב מעט ואמר: "תראו, לפי האבחנה של הרופאים נראה שהם צודקים, אבל מצד שני אני תלמיד של פרופסור יגן, הוא מלמד אחרים ומקל העולם באים אליו ללמד בנושאים האלה, ואם הוא אמר שהכל בסדר, אין מה לדאג. כנראה הוא ראה משהו שאנחנו לא ראינו". מיד לקח המנהל את העט וחתם על הלידה.

בשעה טובה

מה קרה בסוף? האשה ילדה לחיים טובים ולשלום תינתק בריאה ושלמה! תראו מה זו השגחה פרטית! ברגע שהאבא החליט שהוא הולך ללמד ותלה את בטחונו בקדוש ברוך הוא, הכל הסתדר לו. גם הפלא שהתור שהיה צריך להיות בעוד חדש או חדשים התפנה, ומהשמים אותו מנהל היה תלמיד של אותו רופא מהדסה, הרי אם היה מישוהו אחר אומר את זה הוא לא היה מקבל. הכל בהשגחה פרטית, יש בורא עולם שהוא מנהל את כל העולם! צריכים להאמין בו בלי לפקפק! אדם צריך לדעת שהכל ממנו, ואם ידע שהכל ממנו לא יפחד מאף אחד.

חומש בראשית בטעם חדש

ורישת הבנים יריים על סדר המשיחה מוסרים על אדני פה. סיסורי מוסת סורים לכל נפש חסנים כנחלים וזקים עם מעדים נשים וזרים וכל ענין בית ישראל

מאת: הר"ח הגדול של **חננאל כהן שליט"א** ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ראש מוסדות 'בנימין רבכים'

שמחת התורה

מסודרת מוגבלת בסחיר מיוחד!

ניתן להשיג את הספר בס"ל: 053-4169380 ובבני ברק בישיבת "כסא רחמים" רח' הרב עחיאל 26

לקחת את גזר הדין!

פדיון נפש

בע"ה מידי יום עורכים פדיון נפש המסוגל לישועות על פי הסדר שתיקן מרן החיד"א ע"י רבני הישיבה שליט"א

פדיון נפש כללי **52 ש"ח לשם**

פדיון נפש פרטי **160 ש"ח לשם**

למסירת שמות התקשרו: **08-6727523** (אספר לשלוח הודעה, רב קווי, מענה 24 שעות)

או בעמדות נדרים פלוס

צבור שנאנסו ולא קראו פרשת וזאת הברכה ישלימו זאת בפרשת בראשית

ש"ל). וכאשר החסירו פרשה שהיא בסוף אחד החומשים, כגון פרשת ויחי, נחלקו בזה הפוסקים, שיש אומרים שאין להשלים כיון שצריך לקרות אדם אחד מסוף פרשה ראשונה לתחילת פרשה שניה, וזה אין נכון לעשות בשני חומשים. ויש חולקים וס"ל דלעולם משלימין. והביא זה המשנ"ב (שם סק"ז), וכתב בשם שלחן עזי שטים שהנהוג להשלים אין מוחין בידו. ע"ש. והכה"ח (שם אות ה') הכריע כדעת האומרים שמשלימים, אלא שכתב דבכה"ג יסיים העולה את הפרשה הראשונה, ויתחיל העולה השני את הפרשה הבאה, כיון שאין נכון שיקרא אדם אחד בשני חומשים. ע"ש. וכ"פ בחזון עובדיה שבת ב' (עמ' של"ג) דבכה"ג נמי משלימין, ונראה מדבריו בהערה שייסיים העולה את הפרשה הראשונה וכדברי הכה"ח. כיעו"ש. ולכאורה יש להוכיח ממשנה ערוכה ביומא (דף ס"ח ע"ב) שכהן גדול קורא אחרי מות ואך בעשור, ובעשור שבחומש הפקודים קורא על פה, ואח"כ מברך שמונה ברכות, ואחת מהם ברכה על התורה כיעו"ש (והיינו מטעם שאין גוללין ס"ת בציבור כמבואר שם בדף ע' ע"א). הרי שלך לפניך שאין מניעה שאדם אחד יקרא בשני חומשים שונים. ודו"ק (וכ"ד גדולי האחרונים הפר"ח והב"ד ועוד, כמובא בחזו"ע שם).

ובזה תבין טעמו של מרן שליט"א שהורה בנ"ד שציבור שחיסרו פרשת וזאת הברכה, שבשבת שלאחריה יעלה הכהן ויקרא לו כל פרשת וזאת הברכה, ואח"כ יגללו את הספר לתחילתו וימשיכו לו קריאת יום ראשון של מעשה בראשית (עלון בית נאמן מס' 379 אות י"ג). דס"ל כדעת גדולי האחרונים הנ"ל שאפשר שיקרא אדם אחד בשני חומשים, ולקרות בס"ת אחר אי אפשר, משום פגמו של ראשון (כמבואר בש"ע סי' קמ"ד ט"ד), ולכן אמר לגוללו. ואף דק"ל שאין גוללין ס"ת בציבור מפני כבוד הציבור (כדאימת ביומא דף ע' ע"א וכנ"ל), הנה מבואר בש"ע (סי' קמ"ד ט"ג) דהיכא דאי אפשר גוללין, ויידחה כבוד ציבור (והביא זה בעלון בית נאמן שם). ובזה ניחא מה שהעיר בזה בעלון "השיעור השבועי" (מס' 415). ע"ש. ומה שהעיר עוד שם מסברא שבהיות ונגמרה הסדרה של חמשה חומשי תורה בסיום השנה, אין טעם לקרוא פרשה משנה שעברה, וכיו"ב מצאנו לגבי מי שלא הספיק לקרות שנים מקרא ואחד תרגום שיכול להשלים רק עד שמחת תורה. עכ"ד. במחכ"ת, התם היינו טעמא שה"צ ציבור" גומרים את התורה בשמחת תורה (ראה ב"סי רפ"ה), משא"כ בנ"ד שהציבור עצמן עדיין לא קראו בעוה"ר, ומה לי שעבר שמחת תורה אם לא קראו בו הקריאה המסודרת ליום. ולמטונך, הרי השנה מסתיימת באלול ולא בחודש תשרי, וא"כ אינו דין בסיום השנה דוקא, ובמערבא מסקי לכולה אורייתא בתלת שנין, וא"כ לגבי אותו ציבור שחיסרו פרשת וזאת הברכה, בודאי דטבא להו עבדי להו שישלימו בפרשה שלאחריה, ואין בדבר פקפוק כלל (וראה בחזו"ע שבת ב' סוף עמ' ב' דאפילו לגבי יחיד שחיסר פרשה אחת ומשלימה בציבור בשבת שלאחריה, כתב שאין לחוש בזה לטורח ציבור).

תדע, דמאריה דהאי שמעתא הוא האו"ז (ח"ב הל' שבת סי' מ"ה) שיש להשלים קריאת פרשה המדולגת בשבת שלאחריה, ואין לחוש בזה משום טורח ציבור. כיעו"ש. ואיהו גופיה ס"ל (ח"א הל' ק"ש סי' י"ב) שזמן קריאת שמו"ת רק באותו שבוע, ומה שמשלימין כל הפרשיות לפני הושענא רבה, אינם יוצאים באותה השלמה. ע"ש. ועל כרחך שציבור שדילגו פרשה שאני, שהציבור עצמם לא קראו פרשה זו. ומה שדקדק שם מדברי האו"ז שבנ"ד א"צ להשלים, במחכ"ת אינו מוכרח כלל ואדרבא איפכא מסתברא, וכפי שהעירו בעלון בית נאמן שם בהערה 5. ושכ"פ הגר"ח קניבסקי זצ"ל שיש להשלים גם בכה"ג. ותו לא מידי.

ובאופן שדילגו פרשה אחת, ובשבת שלאחריה קראו חובת היום בלבד מחוסר ידיעה, נ"ל שבשבת השלישית ישלימו הפרשה שחיסרו (וכמ"ש כיו"ב בש"ע סי' קל"ז ג'), וכמ"ש בקובץ ויען שמואל התש"ף (עמ' ש"ט) ושכן הורה מרן ראש הישיבה שליט"א (בזמן התפשטות מגיפת הקורונה לא תקפ"ץ). ע"ש. ומי כמוהו מורה.

בברכה רבה

ע"ה אביה שמריה חדוק ס"ט

בעונות הרבים בשנה זו בשמחת תורה בכמה ישובים בעוטף עזה התפזרו עם הקודש באמצע התפלה, ולא שמעו קריאת התורה של פרשת וזאת הברכה, והורה פאר הדור הגאון הנאמן שליט"א שבשבת הבאה לפני שקוראים פרשת בראשית יקראו את פרשת וזאת הברכה, ואח"כ יגללו את הס"ת לתחילתו ויקראו פרשת בראשית (וכפי שהעלו הפוסקים שאף אם דילגו פרשה בסוף החומש יש להשלימה בתחילת חומש הבא, ובאו לציון בספר חזו"ע שבת ב' עמוד שלג), כי אין להוציא שני ס"ת משום פגמו של ס"ת ראשון. ונדפסו דבריו בעלון בית נאמן"ן (גליון 379), ושם בהערה כתבו להשיב ע"ד מי שפקפק בזה. ע"ש.

ולפענ"ד נראה להביא סיוע להוראה זו ממאי דאמרינן במגילה (כ"ט): דבני מערבא מסקי לאורייתא בתלת שנין, אולם מנהגנו כמנהג אנשי בבל לגמור את התורה בשנה אחת, והיינו דאנן מחמירין לגמור את התורה בשנה אחת, וכן מבואר מדברי הרמב"ם בהלכות תפלה (פרק יג הלכה א) שכתב שהמנהג פשוט בכל ישראל שמשלימין את התורה בשנה אחת מתחילין בשבת שאחר חג הסוכות וכו', עד שגומרין התורה בחג הסוכות. ויש מי שמשלים את התורה בשלש שנים, ואינו מנהג פשוט. ע"כ. הובא בספר או"ז בהלכות שבת (סי' מה). וכתב הכ"מ שהמקור לאותם שנהגו להשלים את התורה בשלש שנים, הוא ממאי דאמרינן במגילה (שם) דבני מערבא מסקי לאורייתא בתלת שנין, והנה הרמב"ם לא כתב שאינו מנהג נכון, אלא שאינו מנהג פשוט, ור"ל שידחה מנהג זה מפני המנהג הפשוט, וכמ"ש בספר באר מים חיים (תענית יב. ד"ה ובזה), הובא בספר המפתח. ונמצא איפוא שאינו מנהג שיש בו טעות, אלא שיש להעדיף את המנהג שנהגו לגמורו בשנה אחת, וא"כ י"ל שכל המנהג בזה הוא רק לחומרא לסיים את התורה בשנה אחת, אך לא לקולא לבטל את הקריאה היכא שנאנסו ולא קראו את פרשת וזאת הברכה. ואיכא חיזוק לזה ממאי דקיי"ל דאפושתי פלוגתא לא מפשינן, וכמ"ש בשו"ת יב"א חלק י' (חיו"ד סי' נח עמוד שפ"ד ג' ניהדר) בשם שו"ת חכם צבי (סי' קלה) שאחד מעיקרי יסודות התלמוד הוא, דאפושתי פלוגתא לא מפשינן. ע"ש.

ובפרט שבספר אור זרוע (שם) כתב שהתקנה היתה לקרות בכל שבת ולהשלימה בכל שנה ושנה כדי להשמיע לעם מצות וחוקים. ע"ש. ולפ"ז מסתברא שאם נאנסו ולא קראו את פרשת וזאת הברכה שישלימו זאת בשבת הבאה כדי להשמיע לעם מצות וחוקים. וכן מבואר מסתמות לשון הפוסקים שכתבו שאף מחומש לחומש יש להשלים את הפרשה מסוף פרשה הקודמת, ולא העירו שכל זה הוא חוץ מחומש דברים לחומש בראשית, וע"כ למימר שאף זה בכלל דבריהם שיש להשלים את הקריאה בפרשת בראשית. עיין ודו"ק. וכן פסק פאר הדור הגר"ח קניבסקי זצ"ל שיש להשלים אף פרשת וזאת הברכה בשבת בראשית. הובא בגליון מים חיים (חשון תשפ"א) מהרה"ג רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א. (הובא בגליון בית נאמן שם).

ואין לחוש בזה לטירחא דציבורא בזה שהצבור יחכו עד שייגללו את הס"ת לתחילתו, וזאת מאחר וצריכים לקיים בזה את תקנת חז"ל, וכיו"ב כתב בספר או"ז (שם) שאם לא קראו פרשה אחת, שיתקנו זאת ע"י שיקראו בשבת הבאה שתי פרשיות, ואין לומר שאין לקרות משום טורח צבור, דהא אמרינן במסכת סופרים שאפילו בעבור פסוק חוזר וקורא כל הפרשה, ולא חיישינן משום טורח צבור, וכ"ש לכל הפרשה שאין לחוש לטורח צבור. ע"ש. ודו"ק.

בברכת את צמח דוד וכו'

יהודה ברכה

*** **

אודות ציבור שמחמת האזעקות וחדירת המחבלים וכיו"ב החסירו קריאת פרשה אחת, קי"ל שישלימו בשבת שלאחריה ב' פרשיות (הרמ"א בסי' קל"ה ס"ב), והורו חכמי ירושלים בכגון דא שיקרא כהן כל הפרשה שהחסירו ועוד ג' פסוקים מהפרשה שלאחריה, ואח"כ יעלו שאר העולים (חזו"ע שבת ב' עמ' ג')

עורך: הרב ג'ר' שמואל עידאן שליט"א

גליון 331

למנון הספר

מנן הגאון רבי אלעזר מנחם סן שך זצ"ל

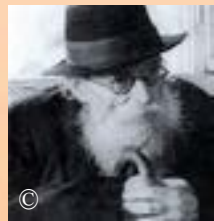
ביום ט"ו בחשוון, הפטירה של הגאון רבי אלעזר מנחם סן שך, שהיה "זקן ראשי הישיבות", ובהשפעתו בנה ישיבות רבות והעמיד אותם על תילם, מה שהוא אומר - קדוש, ואף אחד לא יחלק עליו. הרב שך היה בלי פשרות [פעניני יהדות], והיה מדבר בצורה מיוחדת. היה לו נאום מיוחד שנקרא "נאום השפנים", בשנת תש"ן עמד ודבר במעמד אלפים ורובבות, ואמר שאותם אלה שאוכלים שפנים, אלה שלא יודעים כבוד, אלה שלא יודעים פסח, במה אתם יהודים? ולמחרת באו אליו שני קבוצניקים, ואמרו לו: למה הרב אומר שאנחנו לא יהודים? אנחנו יהודים. אמר להם: במה אתם יהודים? אמרו לו: תוכיח לנו שיש בורא לעולם. אמר להם: תביאו תפוז. הביאו תפוז ופתחו אותו ואמר להם: תראו, התפוז הזה סגור, ואתה רואה בו את הפלחים שלו, מי עשה אותם ככה? אתה לוקח קלמנטין ואתה רואה ככה. וכי זה בא מאליו? זה בא במקרה? [אלא ודאי שגה נוצר על ידי הקדוש ברוך הוא], השתכנעו. כל אחד ואחד יראה את פלאי הבריאה ויבין. פעם החזון איש היה ליד פרח והסתכל עליו במשך חצי שעה! ואלו שאלו אותו: למה הרב מסתכל עליו כל כך? אמר להם: תראו איזה יפי, איך הוא מסודר. ולא רק הפרח שנשאר כמה זמן, אלא גם הפתיתים של השלג, צלמו אותם וראו שכל טפה וטפה של שלג יש לה צורה ודמות אחרת, אף אחת לא דומה לחברתה. אחד ממש"ה ואחד מתמון ואחד ממש"ל ואחד מרבע. מה זה? [הר"ן תוך שנייה הם נעלמים. יש פאן יד מכוננת. דבר מיוחד במינו! וימי שיתבונן ללמד מהחזון איש שהסתכל על פרח במשך חצי שעה. (גליון 332 אותיות כ"ו וכ"ז, וגליון 280 מאות ו"ב והלאה, וגליון 184 אותיות ח' - י"א, וגליון 87 אותיות י"ד - כ"ג, וגליון 133 מאות ז' והלאה).

הממשלה רוצה לבקר אותך, אמר להם: "הדלת פתוחה לכלם". בא השל"ח: יחזק נבון לכו גוריון ואמר לו: תראה, הוא לא מכבד אותך. כי משהו אחר היה אומר לו: "ברוך הבא ברוך הבא ראש הממשלה", והוא לא אמר ככה, רק אמר: הדלת פתוחה לכלם, גם לראש הממשלה. לא כדאי ללכת אליו. אמר לו: דווקא בגלל זה אני רוצה ללכת אליו. והלך אליו, ודברו קצת בידיש וקצת בעברית. והוא כל כך פעל על בן גוריון, עד שאמר לעוזר שלו: ראי את העינים של היהודי הזה? איזה עינים יש לו, איזה מבט יש לו, איזה פקחות יש לו. ואומרים שאחר כך בן גוריון נתן לבני הישיבות דחיה מהצבא משהו לשנה בגלל הפגישה עם החזון איש. יש מכתב שכתב לו: "את הפגישה שהייתה לי איתך לא אשכח אותה לעולם". (ספר הדור ח"ה עמ' ס"ו).

ואחרי שפטר החזון איש, השאיר ספר "אמונה ובטחון" שהוא מאד יפה, וכן גוריון קרא את הדברים של אמונה ובטחון, וכתב (נדפס בספר צדיק יסוד עולם עמ' 169): תכל השפער הזה נדפס באותיות רש"י. זמן רב לא ראיתי ספר כמוהו. תדפיסו אותו באותיות אשכנזיות מרובע ונקוד שילמדו בו כל בתי הספר. ככה הוא כתב, ואני לא יודע אם עשו כדבריו או לא עשו. אם הדבר היה תלוי בדי - אני הייתי עושה. צריך להפסיק אמונה וזה בעולם, נגד כל הססילות והחפפה והרשעות והפריה שבועלים, צריך להפסיק אותם, כמו שכתוב בהפטרה של היום: "תזרעו וירח תשאם וסערה תפיץ אותם, ואתה תגיל בה' בקדושת ישראל תתהלל" (ישעיה מ"א, ט"ז). החזון איש החזיר את למוד מהרש"א. מאז שנסודה ישיבת ולא י' עד ימיו, האשכנזים עזבו את מהרש"א, וכאב לחזון איש הדבר הזה, ובאגרותיו ("ח"א סימן א') הוא כותב: "מיים שעזבו את למוד מהרש"א, מלמד אותנו איך ללמד, ומסביר לנו כונת התוספות וכונת רש"י, וכל מלה שוה מיליונים.

רבנו מנן ה"חזון איש"

בט"ו בחשוון הוא יום פטירת ה"חזון איש". הוא נולד בשנת תרל"ט ונפטר בשנת תשי"ד. החזון איש הוא אדם שעלול וטרח בתורה למעלה מכוחותיו. היו לו בעיות בריאותיות ועוד, והיה יושב ולומד בלי הפסקה עד שהיה מתעייף ונרדם, והוא לא יכול להיות ער אפילו עוד דקה אחת וללמוד משהו, כי כבר לא היה לו כח. והוא הצליח במכתבים הקטנים שלו על השמטה, שמאות אלפי יהודים שומרים שמטה! כאשר הוא עלה לארץ בשנת תרצ"ג אמרו לו: הרב, כבר אין שמטה בארץ ישראל, השמטה "מתה". אמר להם: אין קנה דבר! לא יתכן שהתורה הביאה לנו מצוה בשביל שאנחנו נאמר שאי אפשר לקיים אותה, אנחנו נקים אותה! וכתב מכתבים קצרים. והוא לא היה דורש ברבים, לא היה לו השפעה של הדרשה כמו רבנים אחרים שדורשים ומהפנטים את כל העם. פעם אמרו לו שהוא צריך לדבר על השמטה, והוא אמר להם שהוא לא מדבר, אמרו לו שתיב לדבר, אז הוא עמד ואמר: "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים ל"ה, י).

ישטב. ואמרו שהמלים האלה "חשמו" את כל השומעים! ושמרו שמטה. ועד היום אנחנו נוסעים וראים שלט באותיות ענקיות: כאן שומרים שמטה. והוא ברח מקלות שאינו מוכרחות, פעם מישהו אמר לו: יש לי תקון, נעשה את ארץ ישראל הפקור, וככה לא נצטרך לשמור שמטה. אמר לו החזון איש: אבל התורה היא לא הפקור! הוא התפלל: ונדי שהתורה אינה הפקור. אמר לו: התורה אינה הפקור, ואל תחפש יותר מדי קולות ואל תעשה חכמות. כשצדקה לבא אליו בן גוריון [ראש הממשלה] אמרו לו: ראש

ידע חדע

"את פרע מלך סדם ואת ברשע מלך עמורנה" (בראשית י"ד, ב'). פעם כשרבי יהונתן איבשיץ (החריף הגה) היה בגיל ארבע-חמש, שאל אותו המלמד שלו: תגיד לי, מה זה שכתוב "פרע מלך סדם" הרי בתפילה אנחנו אומרים "מלך סדומית רבע"? והוא לא אמר לו שגה "מלח" עם ת"ת, אלא אמר לו מלך עם פ"ף והטעה אותו. אז רבי יהונתן נעלב מהשאילה הזאת ואמר לו: מתחלה היה שמו רבע, ואחרי שנהפכה סדם, גם הוא נהפך ונעשה ברע... [שגם האותיות של שמו התהפכו].

"וימלך בלע היא צוער" (בראשית י"ד, ב'). מי זה המלך הגה? בזמן התורה לא קראו לעיר הזאת "בלע" אלא קראו לה "צוער". כי לוט ככה פקש מהמלך: "הנה נא העיר

הלכה נאמנה

בראש חדש הרבה נוהגים לומר אחרי ההלל: "ואברהם זקן בא בנימים" (בראשית כ"ד, א'), וזו טענה לא ראויה. ימים. ואחרי שגומרים את הפסוק אומרים: "ובדיה ישמרני ויחייני". אבל יש בו גרסאות, יש אומרים "ובדיה", ויש אומרים "ובדיה". מאיפה בא ה"ובדיה" הזה? "זקן בא בנימים" ראשי תבות זבך, והוסיפו לו אותיות "ה". אבל בכלל לא כדאי לומר את זה. כי כאשר אתה אומר "ובדיה ישמרני ויחייני", זה פאולו אתה בוטח בו, וובדיה זה מלאך, והמלאך בעצמו צריך מישהו

חיזה

תלמידיו של מהר"ל מפראג

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.